

16 Nisan Referandumunu Sonrası Türkiye'nin Ulusal Güvenlik Mimarisi: Sütunları Sağlamlaştırmak

MURAT YEŞİLTAŞ, MERVE SEREN, MURAT ASLAN

- Türkiye ve müttefiklerinin ortak güvenlik çıkarları nasıl şekillenmektedir?
- Cumhurbaşkanlığı sisteminin Türkiye'nin ulusal güvenlik mimarisini şekillendirmede ne gibi katkıları olacaktır?
- Türkiye'nin milli güvenlik mimarisinin temel sütunlarını sağlamlaştırmaya yönelik fırsatları nelerdir?

GİRİŞ

16 Nisan referandumu sonrası Türkiye'nin "ulusal güvenlik mimarisindeki yeni yönelimi ve bu mimariyi yeniden inşası" gerek ulusal gerekse bölgesel güvenliğin kritik önemi haiz sabitesi olarak karşımıza çıkacaktır. Bu sebepten ötürü Türkiye'nin kapsamlı, uzun vadeli, reel ortam ve şartlara adapte edilebilir nitelik ve özgünlükte bir ulusal güvenlik stratejisi geliştirmeye ihtiyacı vardır. Mevzubahis stratejinin geliştirilmesi doğrultusunda Türkiye, her şeyin başında ekseriyetle mevcut bölgesel güvensizliklerden kaynaklanan tehditleri caydırabilecek ne tür imkan

ve yeteneklere haiz olması gerektiğini doğru bir şekilde tayin etmelidir.

Bu açıdan bakıldığında Türkiye'nin ulusal savunma ve güvenlik stratejisi "atik", "ağ merkezli", "nakledilebilir" kuvvetlerin varlığını gerekli kılmaktadır. Bu kuvvetler tespit edilen fiziksel hatların ötesine operasyon yapabilmek, muhtemel güç boşluğunun bulunduğu bölgeleri –askeri gücünü hızlı ve esnek bir biçimde uygulamak suretiyle– takviye edebilme ve bilhassa devlet dışı silahlı aktörleri ve terör gruplarını kararlı ve hızlı şekilde yenilgiye uğratabilecek şekilde Türkiye'nin savunma ruhunu hücumu dayalı bir öz yapı üzerine kurabilecek seviyede

MURAT YEŞİLTAŞ

Murat Yeşiltaş 2012 yılında Marmara Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nden doktora derecesini almıştır. 2008-2009 yıllarında Lancaster Üniversitesi Avrupa Çalışmaları ve Uluslararası Politika bölümlerinde misafir araştırmacı, 2010-2011 yıllarında ise Virginia Teknik Üniversitesi Hükümet ve Uluslararası İlişkiler Enstitüsü'nde doktora tezi üzerinde çalışmalar yürütmüştür. SETA Güvenlik Çalışmaları Direktörlüğü'nün yanı sıra Sakarya Üniversitesi Ortadoğu Enstitüsü'nde doçent olarak çalışmakta olup uluslararası güvenlik, terörizm, güvenlik sosyolojisi, devlet dışı silahlı aktörler, Ortadoğu güvenliği ve Kürt meselesi gibi konular üzerinde çalışmaktadır. Yeşiltaş'ın son kitapları arasında *Jeopolitik Zihniyet ve Türkiye'de Ordu* (Kadim, 2016) ve *Non-state Military Actors in the Middle East: Ideology, Geopolitics and Strategy* (Palgrave, yayın aşamasında) yer almaktadır.

MERVE SEREN

Bilkent Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nden mezun oldu. Yüksek Lisans eğitimini, Başkent Üniversitesi'nde ve Erasmus bursuyla gittiği Rheinische Friedrich-Wilhelms Universität Bonn'da Avrupa Birliği alanında aldı. Kara Harp Okulu Uluslararası Güvenlik ve Terörizm Bölümü'nde başladığı doktora çalışmalarının ders aşamasını burada tamamladıktan sonra; tez aşamasında Polis Akademisi Uluslararası Güvenlik Bölümü'ne geçiş yaptı. "Stratejik İstihbaratın Güvenlik Stratejileri ve Politikaları Açısından Yeri ve Önemi" başlıklı teziyle doktora çalışmalarını tamamladı. 2011'de National Democratic Institute ve Freedom House tarafından yürütülen "Legislative Fellows" programına kabul edildi. 2012'de Atlantic Council tarafından "Young Atlanticist" seçilerek; GLOBSEC Forum ve NATO Chicago Zirvesi'ne katıldı. 2013'te, Richardson Center'ın düzenlediği "First Middle East Generational Ambassadors Summit" programına seçildi. 2015'te Atlantic Treaty Association ve NATO Public Diplomacy Division tarafından ortaklaşa düzenlenen "Youth Ministerial Meeting" programına katıldı. Ayrıca 2017'de Münih Güvenlik Konferansı ile Köber Vakfı tarafından "Munich Young Leaders 2017" seçildi. 2005-2015 yılları arasında TBMM'de Parlamenter Danışmanı olarak görev yaptı. Şubat 2015 itibarıyla SETA ekibine dâhil olan Seren; güvenlik, savunma ve istihbarat konularında çalışmalarına devam etmektedir.

MURAT ASLAN

Aslan, 26 yıllık askeri deneyiminin yanında Uluslararası İlişkiler alanında akademik araştırmalarda bulundu. Güvenlik çalışmalarına odaklanan yazar özellikle istihbarat ve propaganda konularında uzmanlaştı. Halen Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde (ODTÜ) doktoraasına devam etmektedir.

yeniden tasarlanmalıdır. Zira yeni dönemde böyle bir askeri güç Türkiye'nin sınırlar dahilindeki ve haricindeki çatışmaları caydırmasının yanı sıra barışçıl ve istikrarlı bir bölgesel düzenin teminatına ilişkin taahhütlerini yerine getirmesi açısından da önemlidir.

Günümüzde Türkiye'nin askeri gücü diğer bölgesel aktörlere kıyasla önemli avantajlar taşımakla birlikte yeni dönemde ortaya çıkabilecek tehditler hasebiyle Türkiye, ulusal güvenliğine meydan okuyan geniş yelpazede büyük risklerle yüzleşmek durumundadır. Özellikle bölgesel düzeydeki güvensizlik eğilimleri, diğer devlet ve devlet dışı aktörlerin Türkiye'ye meydan okumasını kolaylaştırmaktadır. Ayrıca Türkiye dünyanın geri kalan ülkelerinin aksine konvansiyonel nitelikte olmayan çok sayıda muhtelif risk ve tehditlerle de karşı karşıyadır. Bu nedendir ki Türkiye, tehditlerin tespit edilip karşılık verilmesinde salt kendi refah ve güvenliğini değil içinde bulunduğu bölgesel sistem ve dolayısıyla uluslararası sistemin güvenliği için de bir mihenk taşı mahiyetindedir. Bu hakikat "yapı" ve "aktör" arasında var olan karşılıklı bağımlılık ilişkisi çerçevesinde küresel istikrarın tesisi ve idamesi açısından Türkiye'yi uluslararası toplum için vazgeçilmez bir ortak yapmaktadır. Nitekim "merkez-periferi" denklemi üzerinden okunduğunda Türkiye, periferide konumlanan bir güvenlik aktörü değil küresel güven ve güvensizlik sarkacının sıklet merkezinde yer alan bir merkez aktördür.

"Yapı-aktör" karşılıklı bağımlılığı göz önünde bulundurulduğunda Türkiye'nin kendi güvenlik yapısını geliştirmeye yönelik çabasından Batı Yarımküre ve ötesinde tüm dünyanın istifade etmesi mühimdir. Diğer bir anlatımla 2017 Anayasa değişikliği özeldir Türkiye genelde ise uluslararası yapı tarafından "küresel güvenlik mimarisi"ni pekiştirmek adına bir kazanç olarak addedilmelidir. Bu amaca binaen Türkiye'nin komşu coğrafyası başta olmak üzere "uluslararası alanın güvenlik haritası" bölgesel ve küresel aktörlerin ortak çıkarları üzerinden okunup değerlendirilmelidir.

ORTAK ÇIKARLAR TEMELİNDE GÜVENLİK YAPISI

Uluslararası aktörler algıladıkları tehdit ve risklere farklı yöntem ve önceliklerle mukabelede bulunabilmektedirler. Bu bağlamda küresel güvenlik açısından

–özellikle Afganistan, Irak ve Suriye örnekleri dikkate alındığında– tehdit teşkil eden unsurlara karşı kolektif ve uyumlu hareket edilerek karşılık verilmesinde başarısızlığa uğranılmıştır. Bu güvenlik sorunlarının yanı sıra tehdit ve risk teşkil eden aktörler, tesis edilmiş fiziki sınırların ötesinde uzak bölgelere ve diğer toplumlara nüfuz edebilme kabiliyeti kazanmıştır. Bu oluşumlar insani dramalara yol açabilecek farklı yapılarda olabilmekte ve değişik yöntemler uygulayabilmektedir. Ancak bu realite uluslararası toplumun birlik içinde hareket etmesi için yeterli olmamış, tersine küresel aktörleri ortaya çıkan istikrarsızları istismar yoluyla kendi çıkarlarını gerçekleştirme yolunda politikalar izlemeye itmiştir. Türkiye söz konusu karmaşa içinde mevcut ve potansiyel çatışmaların merkezindeki konumuyla hem kendi hem de uluslararası toplumun güvenlik kaygılarına hitap edecek ve tehdit oluşturan grupları etkisiz hale getirebilecek güvenlik mimarisine belirgin bir aktör haline gelmiştir.

İş birliğini esas alan bir uluslararası güvenlik mekanizmasının zorunluluğuna karşın Türkiye, güvenliğine yönelik almış olduğu tedbirler nedeniyle aktörlerin eleştirisi oklarının hedefi olmuştur. Ancak Türkiye'nin güvenlik kaygıları ve çıkarları diğer aktörlerle birlikte hareket etmeyi gerektirecek şekilde birbirlerini tamamlamakta, Türkiye'nin yüz yüze kaldığı tehdit ve riskler aynı zamanda uluslararası güvenlik yapısı için de kaygı nedeni olarak ortaya çıkmaktadır. Örneğin yasa dışı göç ve yabancı terörist savaşı hareketliliği özellikle Türkiye ve Avrupa'nın iş birliği içinde mukabelede bulunması gereken güvenlik kaygılarıdır. Buna rağmen muhtemel kriz bölgelerine yakınlığı nedeniyle Avrupa'dan ve esasında küresel güvenlik mimarisinden dışlanması mümkün olmayan Türkiye bazı Avrupalı müttefiklerince "coğrafya" ve "kültür" unsurlarına istinaden "Avrupa'ya ait değil" yahut coğrafi olarak "kısmen Avrupa'nın içinde" şeklinde tasvir edilmek istenmiştir.

Tehdit ve risklerin tanımlanmasında "kitlesel belirsizlik" algısı uluslararası aktörleri –özellikle Avrupa'yı– Türkiye ile ilişkilerini tekrar gözden geçirmeye itecektir. Zira lokasyon, vasıta, metot ve zamanlama açısından sahip olduğu kabiliyetler nedeniyle her-

hangi bir tehdit unsuru hiçbir aktöre uzak değildir. Bu kapsamda küresel düzenin sağlanması hedefi dik-kate alındığında “revizyonist” ve “devrimci” karakterde devlet ve devlet dışı aktörler, tüm uluslararası toplum için tehdit olma vasfını devam ettirmektedir. Bu makro resim içerisinde Türkiye'nin hükümlerlik alanında birçok tehdit kaynağının makro ve mikro uzantıları bulunmaktadır. Bu nedenle bölgesel düzeyde ayrılıkçı bakış açılarıyla PKK, PYD, YPG ve DEAŞ gibi terör unsurları, mevcut uluslararası toplumun benimsemiş olduğu egemenlik kavramını ortadan kaldırma gayretiyle, fiktisel ve eylemsel düzlemde sadece Türkiye'nin değil Avrupa'nın güvenliğini de tehdit edebilecektir. Bu açıdan Türkiye, Avrupa güvenliğinin kapısı haline gelmiştir. Söz konusu gerçekler ışığında Türkiye ve müttefikleri güvenliklerini riske etme lüksüne sahip değildir.

Türkiye ve küresel aktörlerin güvenlik bağlamında karşılaşmış oldukları sıkıntılar herkes tarafından bilinen ortak sorunlardır. Bu kapsamda istikrarsızlıklar çoğunlukla küresel düzeni asimetric yapıyla etkileyecek şekilde Balkanlar, Kafkasya ve geniş Ortadoğu üçgeninde karşımıza çıkmaktadır. Ancak Türkiye terörizmle mücadele örneğinde olduğu gibi müttefiklerinin uzun yıllar boyunca ilgisiz kaldığı tehdit odaklarıyla mücadele etmiştir. Aynı müttefikler artık değişik yapıdaki bu tehditlerin yürüttüğü faaliyetlerin sonuçlarıyla yüzleşmeye başlamıştır. Söz konusu tehditlerin ne olduğu, kim olduğu uzun bir liste dahilinde ifade edilebilir ancak önemli ve belirgin olanları terörizm, radikal oluşumlar, “yumuşak tehdit” olarak adlandırılabilir yasa dışı göç, insani dram gibi vakalar ve devlet otoritelerinin özellikle Türkiye'nin yakın coğrafyasında çökmesidir. Bu doğrultuda Türkiye ulusal güvenlik mimarisini söz konusu dirençlere cevap verebilecek şekilde ancak geleneksel ortaklarıyla müttekabilyet dahilinde uzlaşarak yeniden tasarlama ihtiyacı duymaktadır.

Türkiye'nin Anayasa değişikliği, 16 Nisan referandumuna yönelik Batı toplumlarındaki ön yargıların tersine böyle bir güvenlik mekanizmasının yeniden yapılandırılması için değerli fırsatlar sunmaktadır.

ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİNİN TÜRKİYE'NİN ULUSAL GÜVENLİK MİMARISİNE ETKİSİ

Tesis edilecek güvenlik mekanizması dahilinde arzu edilen karakteristik ve sahip olunabilecek üstünlükler; bürokratik engellerin kaldırılması yoluyla yüksek hazırlık seviyesine ulaşılabilmesi, kapsamlı bir güvenlik stratejisinin oluşturulabilmesi, yeter miktar ve kalitede güvenlik araçlarına sahip olunabilmesi ve gelecekte askeri müdahaleleri önleyebilme yolunda demokratik kontrolü sağlayabilecek sivil iradenin vücut bulması şeklinde sıralanabilir. Tasarlanan makro sistem bireysel olarak karar vericilerin tercihlerinden ziyade bir ulusal güvenliğe yönelik tehditlerin gerçekçi bir değerlendirilmesi ekseninde kapsamlı bir güvenlik stratejisini uygulayacak şekilde kurumsallaştırılmalıdır. Öngörülen yeni cumhurbaşkanlığının kurumlar tesis etme, liyakatli insan kaynağı atama ve tüm devlet kurumlarını koordine edebilme yetkileri bu doğrultuda değerlendirilebilir.

Türkiye'nin erişebileceği kazançlar Anayasa değişikliğinin güvenlik sektörüne yönelik incelenmesi sonucu ortaya konabilir. Bu kapsamda ilk olarak cumhurbaşkanlığı, cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve yönetmelik çıkartma yetkisiyle gerektiğinde güvenliğe yönelik teşkilatlanmayı yapabilecek yetkiye kavuşmuştur. Böylece ortaya çıkan tehditlere mukabelede bulunma süresi tehdidin boyutu da dikkate alınarak kısaltılabilecektir. Bu yolla kaynak ve zaman israfı önlenilecek, pratik ve “akıllı” çözümler devletin ilgili güvenlik teşkilllerinin koordinesi sonrası süratle uygulamaya sokulabilecektir. Önceki sistem meclisin uzun karar alma süreci üzerine kurgulanmışken yeni sistem devlet araçlarının tehdidi merkeze alarak doğrudan harekete geçirilmesini sağlayabilecektir.

Ayrıca Anayasa değişikliğiyle Milli Güvenlik Kurulu ve Genel Sekreterliği tarafından güvenlik ve istihbaratla ilintili devlet kurumlarıyla koordineli olarak tehdidin kapasitesi ve kabilyetleri doğrultusunda güvenlik stratejisi oluşturulması imkanı güçlendirilmiştir. Sivil iradenin kontrolü altında faaliyet gösterecek Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği tehdiye yönelik veri tabanı oluşturarak cumhurbaşkanına tekliflerde bulunabilecek

ve güvenlik stratejisini tespit edebilecektir. Önceki sistem teoride aynı misyonu yerine getiriyor olmasına rağmen yeni sistem daha pragmatik bir yapıda olacaktır.

Önemli diğer bir düzenleme de güvenlik araçlarının doğrudan cumhurbaşkanlığı kararnameleri ve yönetmelikleri ile tesis edilebilmesidir. Bu çerçevede cumhurbaşkanlığı, devlet kurumlarını teşkil ederken beklenen güvenlik ortamı, aktörler ve kaygıları dikkate alarak ihtiyaç duyulan çalışma yöntemlerini ve yeteneklerini esnek bir şekilde tasarlayabilecek veya gerektiğinde değiştirebilecektir. Böylece Türkiye iç dinamiklerinden kaynaklanan engelleri aşarak güvenlik yapısını müttefiklerinininki ile uyumlu hale getirebilecektir.

Cumhurbaşkanlığı meclisin uzun süren ve gizliliği ortadan kaldıran görüşmeleri yerine doğrudan Silahlı Kuvvetleri kullanma yetkisini elde etmiştir. Bu yolla Türkiye karşılaştığı risk ve tehditlere zaman kaybı yaşamaksızın veya kısa bir zaman diliminde karşılık verebilecektir. Önceki sistem Türk Silahlı Kuvvetlerinin yurt dışında kullanılmasında (personelin herhangi bir nedenle görevlendirilmesi dahil) meclisin karar almasını zorunlu kılarken yeni düzenleme sayesinde Türkiye yetki talebi ile yaşanan zaman kaybının önüne geçmiştir. Böylece cumhurbaşkanlığı Türk Silahlı Kuvvetlerini proaktif tarzda kullanabilecektir.

Silahlı Kuvvetler üzerinde sivil kontrol sağlanması demokratik devlet sisteminin kurulmasında uzun yıllardan bu yana bir mücadele konusu olmuştur. Cumhurbaşkanına verilen yetkiler askeri çevreler ve vesayet odaklarının meşru ve seçilmiş devlet mekanizmasına etkide bulunmasının önüne geçecektir. Ayrıca aynı sorunlarla yüzleşmiş Ortadoğu'da Türkiye'nin demokratik ve sivil kontrol üzerine tesis edilmiş devlet yapısı birçok devlet için model oluşturabilir.

Sonuçta güvenlik alanında sağlanan tekamül sadece Türkiye için değil ortak çıkarları olan ve ortak paydalarda buluşabilen tüm uluslararası aktörler için aktif bir güvenlik sistemi sunacaktır. Bu çerçevede Türkiye ile özellikle Avrupa ve ABD ortak çıkarlarının farkına varır ve politikalarını koordine edebilirse her iki tarafın karşılıklı bağımlılığı düzleminde güvenlik algıları entegre hareket tarzlarına dönüştürülebilir.

MİLLİ GÜVENLİK MİMARİSİNİN TEMEL SÜTUNLARINI SAĞLAMLAŞTIRMAYA YÖNELİK FIRSATLAR

Anayasada yapılan değişiklik Türkiye'nin güvenlik alanını güçlendirmek açısından beş sütun üzerinde tesis edilebilecek fırsatlar dizinini gündeme getirecektir. Özellikle güvenlik alanında sağlanacak merkezileşme sonucu devlet kurumlarının koordinasyonu ve düzenlenmesi kolaylaşabilecektir. Eleştirilerin aksine merkezi güvenlik sistemi Türkiye ve Türkiye'nin müttefikleri için bir avantaj olarak değerlendirilebilir. Bu bağlamda güvenlik ve savunma stratejisi, iyi kurgulanmış devlet sistemi dahilinde merkezi yöntemle bilgi toplama, bilginin tasnifi, analizi ve kullanıma sokulması süreçlerini gerektirmektedir. Daha önce belirtildiği gibi Milli Güvenlik Kurulu risk ve tehditleri belirleyebilecek, diğer devlet kurumları ile istişare edebilecek öneri ve teklifler hazırlayıp karar vericilere sunabilecek ve nihayetinde direnç noktalarını ve gelişmeleri takip edebilecek bir yapılanma sürecine girmek zorunda kalacaktır. Böylece yeni güvenlik paradigması reaktif (tepki) yerine proaktif (önleyici) yaklaşımlarla tehdidi sınırların ötesinde etkisiz hale getirme üzerine kurgulanabilecektir. Türkiye'nin DEAŞ ile mücadele kapsamında başarılı bir şekilde icra ettiği Fırat Kalkanı Harekatı böyle bir yaklaşımın izlerini taşımaktadır.

Diğer bir kazanım ise tüm güvenlik sektörünün cumhurbaşkanlığının doğrudan müdahalesi ile kurumsal hale getirilmesidir. Böylece bütüncül bir yaklaşımla tüm devlet kurumları aynı hedefe yönlendirilebilecektir. Örneğin devlet kurumları arasında yaşanan aksaklıklardan bir tanesi özellikle terörle mücadelede tüm kurumların gayretlerinin koordinesi olmuştur. 15 Temmuz darbe girişimi sonrası kanun hükmünde kararnamelerle yapılan düzenleme sonrası kolluk kuvvetleri İçişleri Bakanlığına, Kuvvet Komutanlıkları ise Milli Savunma Bakanlığına bağlanmıştır. Ancak Kuvvet Komutanlıklarına iç güvenlik ile ilgili görevlerde kolluk kuvvetlerini takviye etme görevi verilmiştir. Böylece güvenlik mekanizmasının demokratik kontrolü ve etkili koordinasyonu sistemik bir yaklaşımla ve Anayasa dahilinde tesis edilmiştir.

Cumhurbaşkanlığının güvenlik alanında izlenecek süreçlerin belirlenmesine dahil olması da dikkate değer bir yenilik olarak karşımıza çıkmaktadır. Cumhurbaşkanı ilgili devlet kurumlarını ortaya çıkan güvenlik risklerini dikkate alarak görevlendirme ve izleyecekleri yöntemleri belirleme ile yetkilendirilmiştir. Meclisin izni olmaksızın cumhurbaşkanının güvenliğe yönelik tercih edilecek yöntemleri anayasa ve kanunlar dahilinde tasarlaması, onaylaması ve yayımlaması inisiyatif yetisini güçlendirecektir. Ayrıca meclisin cumhurbaşkanlığı kararlamalarını anayasa ile belirlenmiş süreler dahilinde kontrole tabi tutması ve değiştirme yetkisi verilmiş olması dikkate değer demokratik normlardır.

Kapasite ve kabiliyet kazanma yetisi her zaman etkili mukabele mekanizmalarının dayanağı olmuştur. Ancak tedarik ve silahlanma faaliyetleri bürokratik işlemlerin uzun süreçlerine tabi tutulmuş, bu nedenle Kolluk Kuvvetleri ve Türk Silahlı Kuvvetleri güvenilirlik riski ile karşılaşma pahasına ihtiyaç duyduğu sistemleri temin edememiştir. Anayasa değişikliği pragmatik bir süreç inşa ettiğinden Türk güvenlik sistemi ve bu sistemin her bir parçası entegre bir stratejinin parçası olarak süratle fonksiyonel kabiliyetler kazanabilecektir.

İfade edilen tüm sütunlar belirgin bir yeteneğe katkıda bulunacaktır ki bu da çatışmalara hazırlık seviyesinin yükseltilmesidir. Ancak söz konusu hazırlık seviyesi yalnızca Türk devlet mekanizmasının tehditlere mukabelede bulunmasına hizmet etmeyecek, risk ve tehditlerin devlet sınırları ötesinde kendi aralarında bağlantılı olmaları da dikkate alınırsa uluslararası toplumun bu tehdit ve risklerle mücadelesine de katkı sağlayabilecektir. Böylece uluslararası yapının bir parçası olarak Türkiye koordinasyon ve iş birliği mekaniz-

maları dahilinde artan hazırlık seviyesi ile ortaklarıyla koordineli olarak tüm uluslararası toplumun güvenliğine olumlu girdilerde bulunabilecektir.

SONUÇ: BUNDAN SONRA NE OLACAK?

Güvenlik sektörünün geniş yelpazesi dahil olmak üzere Türkiye 16 Nisan referandumu sonrası Anayasa'sında yaptığı değişikliklerle etkili bir devlet sistemi kurma olanağı yaratmıştır. Türkiye geleneksellik marifetiyle miras aldığı güvenlik sisteminin statik ve direnç gösteren çehresinden kaynaklı sorunlar yaşamış, bu nedenle güvenlik alanında kabiliyet ve kapasitesini risk ve tehditleri bertaraf edecek tarzda harekete geçirme, diğer bir ifadeyle dönüştürme ihtiyacı duymuştur. Avrupa ve ABD başta olmak üzere diğer küresel aktörler yeni güvenlik ortamı, karşılaşılan tehditler ve ortak kader nedeniyle Türkiye ile aynı kaygıları ve sorunları yaşamaktadır. Mevcut uluslararası sistemin karşılıklı bağımlılığı nedeniyle "bir tarafın batması diğerinin de boğulması" ile sonuçlanabilir. Bu nedenle Türkiye ve uluslararası toplumun diğer üyeleri tehdit ve risklere kolektif mukabelede bulunma zorunluluğundadır.

Uluslararası alanda yeniden yapılanmanın zorluklarına rağmen Anayasa'sında yaptığı değişikliklerle Türkiye kendi "yeniden yapılanma" sını başlatmış, bu sayede uluslararası topluma ve kendi vatandaşlarına karşı yükümlülüklerini yerine getirme kabiliyetini geliştirme yolunda adım atmıştır. Suriye ve Irak örneklerinde görüldüğü gibi mevcut tehdit ve riskler tüm uluslararası aktörlerin sorumlu davranmasını ve gayretlerini uyumlu hale getirmesini gerektirmektedir. Türkiye Anayasa değişikliğinin ruhu doğrultusunda kendi kaynaklarını söz konusu tehditlere mukabelede bulunmak üzere harekete geçirmiştir. Ancak ortaklarının da aynı çizgide olması beklentisi içindedir.

SIYASET, EKONOMİ VE TOPLUM ARAŞTIRMALARI VAKFI
FOUNDATION FOR POLITICAL, ECONOMIC AND SOCIAL RESEARCH
مركز الدراسات السياسية والاقتصادية والاجتماعية

www.setav.org | info@setav.org | @setavakfi

SETA | Ankara

Nenehatun Cd. No: 66 GOP Çankaya
06700 Ankara TÜRKİYE
Tel: +90 312 551 21 00 | Faks: +90 312 551 21 90

SETA | İstanbul

Defterdar Mh. Savaklar Cd. Ayvansaray Kavşağı
No: 41-43 Eyüp İstanbul TÜRKİYE
Tel: +90 212 315 11 00 | Faks: +90 212 315 11 11

SETA | Washington D.C.

1025 Connecticut Avenue, N.W., Suite
1106 Washington D.C. 20036 USA
Tel: 202-223-9885 | Faks: 202-223-6099

SETA | Cairo

21 Fahmi Street Bab al Luq Abdeen
Flat No: 19 Cairo EGYPT
Tel: 00202 279 56866 | 00202 279 56985